

Náša Moč

Glasilo slovenskega delavstva

**Uredništvo in uprav-
ništvo v Ljubljani,
Katoliška tiskarna**

Oglasi se sprejemajo
po dogovoru.

Štev. 9.

V Ljubljani, 26. januarja 1917.

Leto XII.

Pri nas in na Pruskem.

Sedanji avstrijski ministrski predsednik Clam-Martinic je rekel nemškimi krščanskim socialcem, da je vodilno načelo njegove vladne politike gojiti pristno in resnično avstrijstvo in državno zavest. Te besede podpiše lahko vsak Avstrijec. Pravi Avstrijec je pa tisti, ki ni slep za zgodovinsko dejstvo, da je Avstrija država 9 narodnosti, ki ni slep za dejanske razmere, da te države ne drži pokoncu samo en narod, in pravi Avstrijec je le tisti, ki priznava načelo: »Vsakemu svoje!« Osnovni državni zakon naše države je tisti, ki pravi, da so vsi njeni narodi enakopravni.

Najbolj glasne nemške stranke ne morejo dovolj dostikrat povedati, da so one edin državo ohranjujoč element. Ta trditev je naravnost krivična in lažnjiva, če človek pogleda v strelske järke in na grobove sedanje borbe. Ni čudno, da so znane nemške zahteve ravno pred živimi potoki krvi in odprtimi grobovi med nenemškimi narodi vzbudile ne samo začudenje, ampak sveto ogorčenje nad zahtevami, ki so razbile mir med narodi in v zaslepljenosti škodile državnim interesom, ki zahtevajo ravno sedaj, da opustimo vse, kar bi znalo motiti in slabiti odporno moč proti sovražniku na skupni meji države. Njihova zahteva je bila: kar najbolj hitro, še pred koncem vojne, brez parlamenta, naj vlada hitro vrže proč Galicijo, še celo Dalmacijo, v zmanjšani Avstriji pa naj uvede nemščino za državni jezik, na Češkem dá Nemcem narodno avtonomijo, drugod, kjer so Nemci v manjšini, pa s postavbo varuje nemške manjšine, sicer pa vlada strogo centralistično. Pravi Avstrijec tega nikdar ne bo razumel; človek mora biti res samo nemški radikalec, da more vse to razumeti. Upamo, da Clam-Martiniceva vlada spozna svojo nalogo, da

gre v tej vojni za Avstrijo, ne pa za zahteve nekaj ljudi v zaledju. Sicer je najboljše, da se človek ne čudi nobeni stvari, a čuditi se mora, da smejo gotovi ljudje igrati tragikomedijo v tako resnem času. Že nekaj mesecev z neko razdraženo gorečnostjo igrajo z zaupanjem in domoljubjem ostalih narodov, ki nočejo sedaj notranjih bojov, ko gre za to, da se reši domovina. Mar je vojke že konec in država izven nevarnosti?

Na Pruskem so konservativci po svoji lastni izjavi stebri prusovstva in nemštva. Naši prenapeteži jih sicer posnemajo v njihovi narodni politiki, toda naj bi tudi poslušali, kar je v pruski zbornici ravnokar rekel konservativni vodja Heydebrand: »Sedanja doba zahteva, da je narod edin, zato sedaj nočemo razpravljati o notranjepolitičnih vprašanjih. In drugi konservativci Kardoff je rekel, »da bi politika, ki bi hotela tlačiti pruske Poljake, državni obrambi več škodila nego koristila«. Za nas veljata obe izjavi v dvojni meri, ker zahteva le manjšina stvari, ki so zadele na najodločnejši odpor večine prebivalstva. Naj si nemški programarji zapomnijo, da nenemški narodi nočejo razlike med enakopravnostjo v strelskem jarku in ono v zaledju.

Posledice, če ni bil delavec pri bolniški blagajni zavarovan.

Najvišje sodišče je nedavno razsodilo, da mora v takih slučajih, kadar delavca njegov delojemalec ni javil bolniški blagajni, delojemalec plačati tudi odvetnika, ki ga je moral delavec najeti, da je prišel do svojih pravic. Doda se je sodilo, da mora gospodar v slučaju, kadar je bolniški blagajni neprijavljeni delavec obolel, plačati le denarno kazen; bolniški blagajni pa vrniti tiste izdatke, ki jih je imela za nezavarovanega delavca.

Vojska in gospodarstvo.

Skrbeti se je pričelo skoraj prepozno. Splošno se tako sodi in to dokazujejo v prvi vrsti dejstva. Ko smo prereševali odredbe, a protiukrepe še zadrževali, smo mislili, da se bo človeštvo samo poboljšalo. Ozir na splošno človeštvo, da se omeji tisto oderuštvo, ki zadržuje blagobit blagostanja naroda z odiranjem... ko vsak v največjem izobilju bogastva... zasleduje le svoj zasebni dobiček in dirja za roparskimi obrestmi... Tako se zgodi, da naši vojaki sadove svojega orožja... prepuščajo navadnim oderuhom...

Tako se morebiti ni glasil kak oklic zadnjih dni. Pisal je to veliki zasledovalec kristjanov, a ki je bil tudi mogočen vladar, Dioklecijan, ki je s svojo pristojbinsko naredbo leta 301. nameraval to, kar bi rado vojno gospodarstvo naših dni doseglo. Zgodovina bi bila morebiti le dobra učiteljica kljub velikim razlikam takratne in sedanje dobe, ki pa pravzaprav v gospodarskem oziru niso dejansko velike. Tisto načelo neomejene gospodarske svobode je vladalo takrat v rimski državi, ki se repenči tudi v sedanjem svetu; načelo, ki ga lahko kratko izrazimo z besedami »ljubi samega sebe, za drugega se ne zanimaj«. Glej, da sam obogatiš, ubij vsakega, ki te bo oviral pri plesu zlatemu teletu na čast. Takrat v Dioklecijanovih časih je zelo padla vrednost denarju, vsakdanje potrebščine so pa oderuhi dražili, kar so mogli.

Dioklecijan je izdal naredbo, s katero je izkušal izločiti denar in uvesti zamenjavo blaga. Kmet, njegova rodbina in posli so pridelali doma, kar so potrebovali. Vojaki in uradniki so pa dobivali življenske potrebščine iz državnih skladišč. Reče so preskrbovali z javnimi sredstvi. Delavce (sužnje) so morali preživljati gospodarji. Nevarnosti posredovalne kupčije so se tako izognili, da je država v neštevilnih prodajalnah sama prodajala življenske in druge potrebščine. Država je tudi skoraj vse davke sprejemala v naturalijah in je tudi svoje izdatke pokrivala večinoma z naturalijami. Načelo je bilo, naj se ničesar ne proda za denar.

Če bi zdaj kazalo postopati po Dioklecijanovem zgledu je reč, o kateri je težko kaj reči. Ampak to je pa res, da vsak že zabavlja, kako je slabo preskrbljeno za prehrano ljudi. Dioklecijan je kratkomalo zaplenjeval blago in ga potem prodajal, oziroma zamenjaval za drugo blago. V sedanji svetovni vojski zvoní »cinklok« obliki sedanjega svetovnega gospodarstva... Če je ravno Dioklecijanov zgled vzoren, je reč, o kateri lahko vsak sam sodi, a pomagal je pred toliki stoletji...

Pravica in pravičnost.

Socialno politična korespondenca v München-Gladbachu je objavila sledeči velezanimivi članek:

»Velikodušna nemška mirovna porudba je razvila vprašanje miru. Če bi seveda hoteli verovati mirovnim fanatikom moči, ki ne poznajo nobenih moralnih pomislekov in jih z lahkim srcem odpravijo, bi o tej reči ne bilo ničesar premišljati, po njih mnenju je stvar enostavna: Nemčija obdrži vse, kar je mogoče dobila! Vsa reč pa ni tako enostavna. Evropski narodi marveč potrebujejo dolgotrajnega miru, ne miru, ki obsega kali nove vojske. S tega vidika bo tudi mir zelo dalekosežen. Brezpogojno mora upoštevati zahteve moralke. Zgodovinske važnosti in po njej potrjen je namreč stavek, da tvori pravica tudi državam njih temelj. Sveti oče papež Benedikt XV. je zato v vseh svojih izjavah glede na potrebo mirne bodočnosti najodločnejše opozarjal in zahteval pravice in pravičnosti za ustvaritev mirne poravnave.

Ta klic sv. očeta je tuj vsem tistim, ki urejajo politiko in moralo po načelu, da namen pospešuje sredstva, tuj tistim politikom, ki pravijo: laži, samo da dosežeš, kar nameravaš! Proti takim nazorom moramo najodločnejše nastopati. Resnična bo ostala Gladsto-

nejeva beseda, da kar je moralno napčno, ne more biti politično pravilno.

Pri bodočem miru se bodo morale tudi slišati zahteve morale.

Od bodočega miru pričakujemo v prvi vrsti zagotovitev naše bodočnosti. Samoobramba in napredek sta stvar, ki tvoriti moravno dolžnost vsakemu pametnemu bitju. »Končna zmaga«, tako pravi Schrör, »ne ustvarja zmagovalcu nobenih novih pravnih naslovov nasproti premaganemu sovražniku, marveč mu nudi le priliko, da uveljavi dozdaj po sovražniku kršene ali ovirane pravice in da si dobi primerno zadoščenje in varnost, če je potrebna.«

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Doklade državnim uslužbencem.

»Wiener Zeitung« z dne 10. januarja 1917 priobčuje odredbo finančnega ministrstva v soglasju z udeleženi ministri dognanem dne 4. dec. 1916 o draginjski podpori državnim uslužbencem.

Ministrstvo je določilo, da bo vsled po vojni ustvarjenih izrednih razmer za čas od 1. decembra 1916 do 31. decembra 1917 država sama za uradnike plačala davke, službene takse, kolekovine za pobotnice, pristojbine za podelitev službe in penzijske doneske, ki se sicer odtegujejo od uradniške plače.

Državni uslužbenci bodo tudi prejeli doklado, ki se jim bo počenši s 1. januarjem izplačevala v mesečnih obrokih. Doklada bo po rodbinskem stanju uslužbencev razdeljena na 4 razrede. 1. razred: Uslužbenci samskega stanu in uslužbenci-vdovci brez otrok. 2. razred: Oženjeni uslužbenci brez otrok, uslužbenci-vdovci z enim otrokom. 3. razred: Oženjeni uslužbenci z enim ali dvema otrokoma in uslužbenci-vdovci z dvema ali s tremi otroci. 4. razred:

Oženjeni uslužbenci z več kakor dvema otrokoma in uslužbenci-vdovci z več kakor tremi otroci. Uslužbenec, kojih zakon je bil ločen in ki morajo skrbeti za ločeno ženo, se smatra kot oženjene, ako jim pa ni treba skrbeti za ločeno ženo, se jih smatra kakor vdovce.

Državni uradniki in državno učiteljsko osebje, ki so uvrščeni v kak činovni razred, dobijo sledeče doklade: Pri letni plači od 14.000 do 18.000 K za 3. razred 1200 in za 4. razred 1644 K letne doklade; pri letni plači od 10.000 do 14.000 K za 2. razred 1080, za 3. razred 1104 in za 4. razred 1548 K letne doklade; pri letni plači od 6400 do 10.000 kron za 2. razred 492, za 3. razred 996 in za 4. razred 1320 K letne doklade; pri plači od 4800 do 6400 K za prvi razred 228, za 2. razred 600, za 3. razred 948 K in za 4. razred 1188 K letne doklade; pri letni plači od 3600 do 4800 K za 1. razred 312, za 2. razred 552, za 3. razred 852 in za 4. razred 1044 K letne doklade; pri letni plači od 2800 do 3600 K za 1. razred 300, za 2. razred 456, za 3. razred 720 in za 4. razred 864 K letne doklade; pri plači od 2200 do 2800 K za 1. razred 252, za 2. razred 336, za 3. razred 468 in za 4. razred 588 K. Pri državnih učiteljskih osebah se pri preračunanju doklad vštejejo kvinkvenalne doklade. Pri avšskultantih, pravnih praktikantih, pristavih in suplenth na državnih učnih zavodih znaša letna doklada za 1. razred 240 K, za 2. razred 300 K, za 3. razred 372 K in za 4. razred 444 K. Iste doklade veljajo tudi za poduradnike in sluga (če imajo manj plače kot 1400 K), finančne paznike in stražnike, paznike kaznilnic in sodnijskih zaporov, pisarniške oficijante in pisarniške sluga.

Za državne vpokojence, njihove vdove in njih sirote plača država za leto 1917. vse davke, kolkovino za pobotnice. Vrhutega še pa dobe letne doklade, ki znašajo pri vpokojenih državnih uradnikih in državnih učnih ose-

Skopuh.

H. Conscience.

»Kar upaš,« je nadaljeval stric Jan, »se ti ne bo izpolnilo. Najbrže misliš, da bom to noč umrl? Ne, ne bom. Bog mi bo podelil toliko moči, da bom tebe kaznoval. Jutri, kakor hitro se bo zdanilo, bom ovrget svojo oporoko; ničesar drugega ne boš dobil, kot moje prokletstvo! oklical bom Cecilijo, ki si jo, kar zdaj vem, sramotno obrekoval. Pridejo naj notar in priče... in orožniki, da te bodo vlekli v ječo. Nastopil bom proti tebi kot tožnik in zahteval, naj te kaznujejo! Misliš, da sem že mrtev, a pokazal ti bom žel!»

»Hahaha!« se je smejal Tis, »kdo naj Vas v tej samoti čuje?«

»Ko se bo zdanilo,« je odgovoril stariček, »bom tako dolgo in vztrajno klical, da me bo kdo slišal.«

Tis je dolgo strmel v starčka. Govoril ni. Poznalo se mu je pa, da so starčkove besede zelo vplivale nanj. Resno je gledal zatopljen v misli, polagoma se je pričel grenko smejati in se je bližal k postelji. Odmaknil je mizo,

stopil s prekrižanima rokama pred starčka in je porogljivo rekel: »Smejati se moram Vaši budalosti. Mislili ste, da bom deset let garal kot suženj, v teh desetih letih se Vam prilizoval kot pes... iz čiste ljubezni do Vas? Mislili ste li, da sem radi zabave prečepel deset najlepših let svojega življenja tu v največji samoti... ker nisem ljubil življenja in družbe? Mislili ste o meni, da sem neumnejši in nedolžnejši kot vsak otrok? Ne, ne! Če sem Vam tudi povedal svojo voljo, svoje želje, svoje življenje, svoje čednosti in svojo dušo, morate to poplačati in odtehtati z zlatom.«

»Ničesar! Ničesar!« je starček odločno klical.

»Ničesar?« je nadaljeval Tis. »Lahko to rečete, a ali ste izgubili pamet! Ali ničesar ne slutite o tem, kar se je zgodilo? Ali Vas nič ne skrbi, kaj lahko storim? Ne pozabite, da ste v mojih rokah in da se nahajate sami v puščavi in da nihče ne vidi, kako zahtevam svoje plačilo? Pravite mi ničvrednež in morilec, a svojim lastnim besedam ne verujete, ker sicer bi se ne igrali z le-

vom, ki Vas lahko požre, da, ki Vas mora požreti, če ne nasitite njegove lakote. Stradam Vašega denarja, stric Jan! — Nasitite me, sicer...«

Planteli so grozeče, uničujoče pogledi na bolnika, tako hudo, da je ta zopet zakričal in se vrgel v blazine.

»Nasitite me!« je zaklical Tis ves iz sebe škripajoč z zobmi, kot da bi hotel koga umoriti.

»Bog pomagaj!« je klical starček, ki je stegnil svoje tresoče se roke, »Tis, Tis, kaj hočeš od mene?«

»Ključ do Vašega denarja hočem« je kričal zbesneli Tis, »Vaše ključ!«

Starček ni odgovoril, a ta zahteva ga je še bolj prestrašila kot prejšnje grožnje. Segel je pod odejo in je tako ležal, kakor da je pripravljen na napad.

»O,« je zaklical Tis, »dobro vem, da bi mi rajši dali Vašo dušo, kot ključ; a hočem in moram jih imeti. Če tudi Vaši roki zrastejo z njimi, s silo Vam jih iztrgam.«

S temi besedami se je vrgel na starca, skril je svoji roki pod odejo in

bah pri pokojnini do 1000 K 192 K letne doklade, od 1000 do 2000 K 240 K in od 2000 do 9440 K 252 K letne doklade. Vdove dobe 156 K, ako znaša pokojnina do 1000 K, od 1000 do 2000 K 192 K in od 2000 do 6000 K 228 letne doklade. Umirovljeni sluge dobijo 144 K letne doklade, vdove umirovljenih slug pa 84 K. Delavci, spadajoči med državne uslužbenke, dobijo 120 K, njihove vdove 72 K letne doklade. Sirote državnih uradnikov in državnih učnih oseb, ki so brez staršev, dobe 120 K, in ako so brez očeta 48 K letne doplode. Končno dobijo še tudi osebe, ki dobivajo milostno pokojnino. doklade v znesku od 36 do 60 K na leto.

Prepovedan uvoz nepotrebnih stvari. Izšla je ministrska naredba, ki prepoveduje uvoz različnih stvari, ki niso neizogibno potrebne, tako uvoz južnega sadja, ostrig, kavijarja, šampanjca, slaščic, konzerv, dragih tekstilnih stvari, čipk, galanterijskega blaga, kukal, instrumentov, parfumerij, dragih kamnov. Povod temu je da se ustavijo plačila v inozemstvo in s tem zboljša vrednost našega denarja v inozemstvu.

Omejitev prodaja bombaža in bombaževih izdelkov. Naredba trgovskega ministrstva z dne 28. decembra 1916 ukazuje, da je od tega dne naprej vsaka prodaja bombaža, bombaževih odpadkov, umetnega bombaža in iz bombaža izdelanega sukanca, dalje tvarin za uniforme, nahrbtnike, vojaške vreče za kruh ter uniforme dovoljena le na vojaško upravo in na centralo za bombaž deln. dr. na Dunaju I., Maria Theresiastr. 32. Detajlna prodaja sukanca za šivanje ter preje za pletenje in kvačkanje je dovoljena.

Okno v svet.

Nekaj posebnega v »Kino Central« v deželnem gledališču. V soboto dne 27. t. m. ob 4. uri popoldne, v nedeljo 28. t. m. ob 1/211. uri dopoldne in ob 3.

je poizkušal pograbit ključ. Vlekel je, trgati, razbijati; divjal je kakor bik... Starčkovi roki sta pa ključ tako trdno držali, da bi bili morali res odtrgati roki od telesa, če bi bil kdo hotel ključ dobiti.

Utrujen in oslabiljen, morebiti ga je zadrževala tudi strašna misel, je Tis popustil ključ in je opustil boj s starcem. Postavil se je zopet pred posteljo, divje so mu plovele prsi, hropel je, divje je gledal starčka, ki je še bolj skrival ključ.

Nekaj nepopisnega se je pokazalo na obrazu razburjenega Tisa: divje in peklensko je gledal. Lica so se mu skremžila, smrtna bledota mu je pokrila čelo, lasje so mu štrleli kvišku; hripavo je kričal: »Nočete me zadovoljiti? Vi še živite? Dobro, to mi boste z Vašo smrtjo plačali!«

Liki divja zver je planil na posteljo, se vrgel na bolnika, ga z obema komolcema pritiskal na prsi in pričel daviti.

Strašen klic, udje starčka so se raztegnili, in padli.

uri popoldne ter v ponedeljek 27. t. m. ob 3. uri popoldne bo »Kino Central« v deželnem gledališču predstavljal **sve-tovno slavni film »Kleopatra«** ali »**Kraljica Nila**«. To je po sijajni opremi, množicah sodelujočih, prekrasnih pokrajinah enakovreden velikemu filmu »Quo vadis«. Poleg tega predstavlja »Kino Central« najnovejši in najzanimivejši vojni film »**Naše zmagoslavno prodiranje v Romuniji**«. V soboto, nedeljo in ponedeljek pri ostalih predstavah odpade »Kleopatra«, namestu nje pa pride na vrsto velika šestdejanjska krasna drama »**Mirko Pasqua**«. Vsaka predstava v soboto, nedeljo in v ponedeljek traja **dve uri**. Pri teh predstavah so cene neznatno, samo za 10 vinarjev zvišane.

Predsednik naše poslaniške zbornice dr. Sylvester je zastopal te dni naš državni zbor v Berlinu na sestanku predsednikov osrednjeevropskih držav. Čim manj se govori o zasedanju državnega zbora, temveč se pa sliši o predsedniku poslaniške zbornice. Postava določa, naj vodi predsednik s podpredsedniki poslan. zbornice tekoče posle in priprave za bodoče zasedanje. Kadar pa državni zbor ne zboruje, pravzaprav predsednik sam nima nobenega dela več, naj vse opravi pisarna. Seveda bi moral predsednik skrbeti za polno število poslancev. Če kdo odstopi ali umre, bi moral skrbeti za nadomestno volitev, ker ima pač vsak volilni okraj pravico na zastopstvo v poslaniški zbornici. Zdaj približno 24 volilnih okrajev nima poslancev; nekaj jih je odstopilo, nekaj jih je poslaništvo izgubilo, ker so bili obsojeni, nekaj jih je umrlo. A o nadomestnih volitvah ni ničesar slišati. Sploh je zadnja leta vlada vse, predsednik zbornice ni nič. Včasih pod Poljakom Smolko je predsednik zbornice nekaj pomenil, danes ne pomeni veliko, kar seveda ni zdravo.

Moč katoličanstva. Slavna pisateljica Marija Evgenija delle Grazie,

učenka Haeckelna, ki v svojih prejšnjih delih ni prikrivala, da mrzi in sovraži krščanstvo, je v svojem najnovejšem programu stopila odločno na katoliško stran. Tako odločno in prepričevalno, da je izpreobrnjenje trajno. Leta in leta je iskala resnico, a končno jo je našla. Njen roman se imenuje: »Knjiga ljubezni«. Slavna pisateljica se je pa izpreobrnila ob evharističnem kongresu na Dunaju. Od nadarjene pisateljice in pesnice se še pričakujejo lepa dela.

Grofovsko sodba. Neki grof Mendorf-Ponilly, ki je mimogrede tudi član gosposke zbornice, je napisal nekaj člankov, v katerih pravi: »ali se je bila res za češki narod slovanskega jezika taka velika sreča, ker se mu je ohranil njegov jezik?« Res, ljudje čudnih nazorov in še čudnejših sodb pišejo danes politične članke.

Koridor k Črnemu morju. Baron Weichs Glon se peča v daljšem članku z vprašanjem dohoda k Črnemu morju. Opozarja na važnost Donave kot prometno sredstvo, ki se lahko v slučaju vojske zapre, kakor so nam jo bili zaprli Srbi, pozneje pa Rumuni. Opozarja, kakšne važnosti je Laba za Nemčijo in kako se je dvignil promet po reki Reni, odkar je reka po vojski leta 1870./71. postala popolnoma nemška. Pisatelj upa, da bo mogoče po miru Donava na obeh bregovih do bolgarske meje naša. Želi, naj postanejo izlivi Donave naši; od Bukovine, oziroma od Erdelja naj bi pa dobili pas zemlje primerno širok, ki bi tvoril naš prehod v Črno morje. Navzeli bi se s tem na preteklost. Med vojsko na Krimu l. 1854. so že stale naše čete v Moldavi in na Vlaškem. Napoleon III. je leta 1865. ponujal Avstriji za odstop Benečanske podonavske kneževine, kar se žal, ni sprejelo, a razvoj dogodkov nas sili, da se s to stvarjo zopet pečamo. Potrebna je pot po vodi med Konstanco in Donavo. Trgovina, ne glede na politično važnost, bi šla v ma-

Tis je pograbil ključ in je raztrgal vrstico, s katero so bili pritrjeni na vrat strica Jana. Počasi je šel od postelje.

Z eno roko se je držal mize, tresel se je strahu in utrujenosti. Strmel je na truplo starca, ki se ni ganilo; mrzel pot mu je lil s čela in z lic.

Mogoče se je kesal, mogoče se je bal posledic svojega strašnega dejanja. Kakor uničen je stal nekaj trenutkov; mehanično in počasi je prijel svetilko, šel proti vratom sobe in jih odprl. Preplašen je zaklical... Kaet stoji vprašajoč pred njim! — Poslušala je za vrati, skozi ključavnico je morebiti videla, kaj se je zgodilo. Z žarečimi pogledi si je Tis ogledaval ženo, o kateri se mu je zdelo, da ne ve, zakaj je tako preplašen. Tis je dvignil ključ, kakor da ji hoče razbiti glavo.

»Kaj delate tu?« jo vpraša mrko in nevoljno.

»Zdelo se mi je, da ste me klicali,« odgovarja Kaet, ko se umika in poizkuša uiti, »ali je morebiti stric Jan klical? — No, no, ne jezite se; odšla bom, kakor sem prišla.«

Tis je pobesil dvignjeno roko in je s tresočim glasom rekel: »Strica Jana je zadel mrtvoud, mislim, da je mrtev. Stopite k njemu v sobo. — Ne, pojdite dolj in zaklenite vsa vrata. — Poglejte, če je res mrtev in dajte mu jesiha...«

Zločinec ni več vedel, kaj govori, tako ga je lasten zločin zblodil.

Negotovih korakov je šel proti zelo trdnim vratom, našel je pravi ključ in se podal v dolg, temen hodnik. Svetilka je razsvetljevala le maj del sten. Počasi je šel Tis. Mogoče se je bal; mogoče ga je pekla vest. A kako bi se bil šele tresel in bal, če bi videl človeško senco, ki mu je v temi sledila.

Mogoče je slišal kaj za seboj. Pogledal je namreč nazaj in je obstal; kmalu je šel naprej, dokler niso vzbudila njegove pozornosti druga, trdna vrata. Okovana so bila z železnimi ploščami in nabita z železnimi žebli tako, da ni bilo videti skoraj nič lesa. Velike ključavnice, zarjavele so visele ob steni, železen drog je zapiral vhod v skopuhovo zakladnico.

to Azijo do Perzijskega zaliva. Izključeno končno ni tudi naravnostna zveza Vzhodnega in Črnega morja potom Pruta ali Sereta in Dnjestra po dokončani zvezi z Vislo. Svetovna vojska je pokazala, da smo le omejeno gospodarili Donavi, kar se naj popravi, da postanemo resnična donavska monarhija.

New York največje mesto sveta. New York je štel koncem leta 1916. sedem in pol milijona prebivalcev. Vsak četrt ure zgrade povprečno v New Yorku eno hišo. Tvornic je v mestu 38.000, ki izdelajo vsako leto za tri tisoč milijonov dolarjev blaga, gledališč je 250; bolnišnice so 103, šol 553 z 800.000 učenci in 198 parkov. New York je zdaj največje mesto sveta.

Zglaševalna dolžnost za inozemske vrednostne papirje. V zmislu ces. naredb z dne 14. decembra 1916 je priglasiti inozemske vrednostne papirje po naslednjih določbah. Bančni in kreditni zavodi vstevši vojno posojilno blagajno ter vse firme, ki obrtoma izvršujejo kupčijske posle, morajo priglasiti vse pri njih nezaprto v hrambo ali zastavo dane inozemske vrednostne papirje, ki so ali v njih shrambi ali so pod njih imenom kot depô ali zastava inozemstva. Dalje so vse fizične in juridične osebe ter tuzemske trgovske družbe obvezane, da njim pripadajoče ali njim v shrambo ali kot zastavo dane inozemske vrednostne papirje, če so ti last v inozemstvu bivačih pripadnikov sovražnih držav, priglasijo. Priglasitev ni potrebna, če je dognano, da lastniki niso pripadniki sovražnih držav. Kar se tiče vrste zglašenju podvrženih papirjev, pridejo v poštev vse od tujih držav in javnih korporacij ali oseb ali družb izdane delnice, kuksi ali drugi vrednostni papirji in zadolžnice, ki se glasijo na ime. Oproščene priglasitve so inozemske srečke, taloni, obresti in dividendni listi, bankovci, nakaznice, šeki in menice. Kot zglaševalni uradi fingirajo bančni zavodi Avstro-Ogrske banke. Priglasiti je papirje po stanju 15. decembra 1916 do 15. januarja 1917, kateri rok se lahko podaljša, in je porabiti za priglasitev formularje, ki se jih dobi pri banki.

Bolečine, ki prorokujejo vreme, niso nič redkega. Poznamo polno ljudi, ki natančno vedo naprej, ako bo v nekaj urah dež. Bližajoča se sprememba vremena se pokaže v bolečinah v udih, trganju ali bodanju in na tem trpeči bi bil gotovo vesel, ako bi se tega preroškega daru mogel iznebiti. To je pa prav lahko mogoče. Masirajmo boleča mesta s Fellerjevim fluidom z znamko »Elza-fluid« in boleči napadi bodo kmalu minuli. Mnogi zdravniki priporočajo »Elza-fluid« za take bolečine tolažeče masaže in ga pač danes ni drugega vteralnega sredstva, ki bi uživalo enako upravičeno priljubljenost. »Elza-fluida« za bolečine tolažeče vteranje tudi ni moči nadomestiti z ničemer drugim. Pri tem pa je med vsemi vteralnimi sredstvi 6 K. Predvojne cene. Naroči se edino pristen pri E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 264 (Hrvaško). Takisto priljubljeno domače zdravilo so Fellerjeve voljno odvajajoče domače rabarbarske kroglice z znamko »Elza-kroglice«, katerih stane 6 škatlic samo 4 K 40 vin. franko, in Fellerjeva močna stogla proti migreni z znamko »Elza«. Karton 1 K. Fellerjev turistiški obliž z znamko »Elza« v kartonih po 1 in 2 K povzroči hitro izginjenje kurjih oces. (c)

Proti udiranju.

Juristom in tistim, ki se pečajo z narodnim gospodarstvom, politikom in uradnikom beli glave vprašanje, kako naj bi se znižale sedanje oderuške visoke cene. Tudi »poklicani« činitelji se pečajo s to stvarjo, »stvarno« in dobrohotno, a le tako učeno in koristno, da morebiti sami ne vejo, kaj da hočejo. Gre jim za to, da bi se le nikomur ne skrivil las. Ampak gre za koristi celote: skupnosti. Velika množica malih in srednjih ljudi se danes z vsemi sredstvi bori za svoj obstanek in zahteva, naj se že odiranje pri vseh potrebščinah življenja konča. Kolikokrat se je že slišalo v sedanji vojski, zdaj se blago ne bo več podražilo, pa se je le. Kako naj v takih razmerah izhajajo srednji stanovi? Kako izhajaj delavec? Delavka? Ali se tudi plače in dneve zvišajo, naj se tudi izplačujejo draginjske doklade, vse to izgine v primeri s povišanjem cen.

Samo živila požro skoraj vse dohodke, a pokriti se morajo le še tudi druge potrebščine. Kar si je ta ali oni prihranil, je že vse šlo. Stara obleka, stara obutev se končno le strga in nabaviti se mora nova.

Neobhodno potrebno bo, da se nastopi proti glavnemu vrečku sedanjega oderušstva: proti prekupcem.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Mihael Moškerc**.
Tisk Katoliške Tiskarne.

STRAH

in stud pred mrčesi, stenicami, bolhami, ušmji, muhami, ščurki, grili, molji in drugo golaznijo je gotovo upravičen, kajti muhe razširjajo s svojim obleženjem smeti in potem jedil, bolezn, molji, grili, ščurki, peresne uši povzročajo škodo v hiši, stenice, bolhe, uši pa nadlegujejo ljudi in živali. Vso to golazen v hiši, kuhinji, hlevu in vrtu pokonča takoj **Fellerjev mrčesni prašek »Elza«**, ki prekaša vsa druga mrčesna sredstva. Predvojne cene: 5 velikanskih škatelj 5 K. — Eno škatlo kot priklado 1 K razpošilja edino pristno lekarnar **E. V. Feller, Stubica, Elza trg 264 (Hrvaško)**.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno suknjo za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odevje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prtji, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznana nizke cene!**

Pristopajte k Jugoslovan. Strokovni Zvezi!

Izboren

nadomestek za pravo jedilno olie

za vsakovrstne salate, si vsakateri sam lahko pripravi, če kupi zavitek

islandskega Caraghee-mahu

zavitek za 1 liter olja garantirano izbranega K 1-

zavitek za 1 liter olja najfinejše vrste K 1'30

zavitek za 2 litra olja najfinejše vrste K 2'40

Dobi se pri **M. Špenko** v Ljubljani, Kopitarjeva ulica, kakor tudi že pripravljen tekoč nadomestek olja za takojšno uporabo 1 liter K 2'— (Tekoč nadomestek olja se po pošti ne pošilja.) Poštna naročila in denarne pošiljke naj se pošiljajo na **IVAN DEŽMAN, Kopitarjeva ul. 6**

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo ,Našo Moč'.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gospega perja in puha. **Vedno sveže blago!**